

100. OBLJETNICA OSNUTKA PJEVAČKOG DRUŠTVA SV. CECILIJA U KORČULI

26. svibnja ove godine grad Korčula svečano je proslavio 100. obljetnicu osnutka pjevačkog društva Sv. Cecilija. Svečanosti su se pridružili zborovi iz Splita, Zadra, Šibenika, Hvara, Baške Vode, Podgore, Drniša, Vodica, Sinja, Kaštel-Staroga i Omiša. Više od sedam stotina pjevača slavilo je ovaj jubilej na trgu pred korčulanskom katedralom. Jer, ovo je bio jubilej najstarijeg pjevačkog društva u Dalmaciji.

1. travnja 1883. održana je osnivačka skupština, na kojoj su prihvaćena pravila društva. Zadarsko namjesništvo ih je odobrilo 8. svibnja 1883. Prva redovna skupština održana je iste godine 26. svibnja. U pravilima je stajalo da je cilj društva »naobraziti mladež u pjevanju i promicanje narodnog pjevanja«. Obraćajući se javnosti odbor ističe: »Naš grad od davnih vremena, kad cvaše u nizu Dalmatinskih gradova, bijaše slavan liepim umjetnostim i onom pjevanju. Da se opomene rastuću mladež na ono slavno doba praotaca, mnogi od živućih Korčulana pokazahu želju da bi se ustrojilo pjevačko društvo, a niže potpisani biahu zamoljeni da sastave pravilo, da pobude i ustroje društvo...«. Proglas su potpisali don Kuzma Petković, dr. Juro Arneri, Niko Bernardi i Stjepan Boschi. Odmah je društvu pristupilo 17 pjevača i 36 prinosnika. Društvo je imalo i svoju zastavu: plavo polje sa zlatnom lirom, a za himnu je izabralo Zajčevu pjesmu: »Bože živi, blagoslovi«. U inventaru društva marljivo je zabilježeno da društvo posjeduje »gusle, crnu tablu 6. stolčića, 1 stolac, početne table za pjevanje, 2 svjetiljke i sliku N. V. Nasljednika Rudolfa«. Društvo nije imalo svoje dvorane, pa se okupljalo u općinskoj vijećnici, a kad je sagrađen »Sokolki dom«, prešlo je u njegove prostorije.

Za moralnu i materijalnu pomoć društvo se odmah obraća najuglednijim ličnostima imenujući ih počasnim članovima.

Prvi je uputio svoju pomoć od 15 forinti dubrovački biskup Mato Vodopić.

Na pismo upućeno splitskom biskupu Marku Kalogjera odgovara društvu njegov tajnik: »... da od njegove strane izjavi tomu slavnomu Predsjedništvu najtopliju zahvalnost za osobitu čast, koju je to slavno Predsjedništvo njegovoj osobi pokazalo imenujuć ga Počasnim članom toga uglednoga društva Sv. Cecilije«.

Dr. Franji Račkom obraća se društvo ovim pismom: »Umiljato podpisano novo društvo kojemu je cilj podučavanje mladeži u narodnomu pjevanju i uzdržavanje jugoslavenskih napjeva u svojoj glavnoj sjednici srdačno pozdravlja glavu svih naših učenjaka te u V. G. moli malu podporu«.

Dakako da društvo nije smjelo mimoići velikog mecenu J. J. Strossmayera. Još početkom 1872. Narodna čitaonica u Korčuli imenuje Strossmayera svojim počasnim članom, na čemu se on zahvaljuje pismom od 13. travnja »izražavajući iskrene želje, da milostivi Bog Vaš plemeniti trud blagoslovi na sreću i napredak svega naroda našega, na kršnom otoku Korčuli«. U znak zahvalnosti Strossmayer šalje čitaonici svoj dar od 50 forinti.

Prvi dodir Strossmayera s Korčulom bilo je njegovo izdanje najznačajnijeg djela korčulanskog pjesnika Kanavelića *Sveti Ivan, biskup trogirski i kralj Koloman*. Djelo je tiskano u Osijeku 1858. Nakon toga uslijedili su i kontakti Korčule sa Strossmayerom. Bio je počasni član Čitaonice i društva Sv. Cecilije. 1891. načelnik Korčule Rafo Arneri osobno posjećuje biskupa u Đakovu i posreduje za izmirenje između Strossmayera i Starčevića. Kasnije će biskup omogućiti svojim novčanim doprinosima dominikan-

cu o. Anđelu Miškovu da gradi u Korčuli zavod za odgoj hrvatskih djevojaka.

Obraćajući se, dakle, »svim velikanima Jugoslavije« društvo Sv. Cecilije piše Strossmayeru: »Prikonito društvo pri svome otvoru pozdravlja Velikoga Jugoslavenskoga Mecenu, te od njega prosi blagoslov i malu pripomoć«. 1888. društvu čestita Strossmayeru Zlatnu misu, a biskup na čestitku odgovara društvu preko dr. Karla Vipausa: »Veleučeni i poglaviti gospodine! Hvala Vam lijepa na prijateljskoj čestitci, koju mi u prigodnom moje zlatne mise u ime pjevačkoga Društva Sv. Cecilije priposlati izvoliste. Molim Vas liepo, da istu hvalu izvolite isporučiti i ostaloj gospodi vriednim vašim članovom. Bog dragi blagoslov Vas sve obilno i svakim dobrom unapredio. Preporučujem se i nadalje Vašoj ljubavi i prijateljskom spominjanju. Sa bratskom ljubavlju ostajem Vam odani Strossmayer.«

Ovo obraćanje društva »svim velikanima Jugoslavije« pokazuje da je društvu pored gajenja narodne glazbe bilo osobito stalo do čuvanja i razvitka narodnog osjećaja u srcima »rastuće mladeži«. To je vrijeme narodnog preporoda, osvajanja općina od uprave talijanaša i suzbijanja njihova utjecaja na društveni život, osobito u gradovima Dalmacije. U Korčuli »Autonomaši« imaju društvo Lega nazionale, talijansku osnovnu školu, limenu glazbu, kreditnu banku »Cassa di mutuo«. Na njihovoj strani bio je po osjećajima i korčulanski opat don Nade Trojanis. Ne valja zaboraviti stoljetnu vlast Mletačke republike nad Korčulom i njezinih urbanističkih spomenika u Korčuli. Ali puk je bio ukorijenjen u svoj identitet i čuvao ga je kroz svoje stoljetne bratovštine pobožnim stihovima na hrvatskom jeziku, molitvama i običajima.

Nacionalno preporodno buđenje našlo je plodno tlo u Korčuli. Osim pjevačkog društva »Sv. Cecilija« osnovana je Čitaonica, limena glazba, tamburaški zbor i dramska sekcija u okviru društva Sv. Cecilije, te Prva hrvatska štedionica. To su bili zajednički naponi za isti cilj.

Povodom ovog jubileja u gradskom muzeju postavljena je izložba »Sto godina zbornog pjevanja u Korčuli«. Izložene su fotografije, isprave, programi i ostala građa iz koje saznajemo za rad pjevačkog društva i njegovih sekcija na kulturno-umjetničkom polju. Društvo je prvi put nastupilo 30. I. 1884. s bogatim programom zbora i solista. Na prvoj fotografiji zbora vidimo muževe, mladiće, dječake i djevojčice, njih tridesetak. Izloženi programi pjevačkog zbora pokazuju da je zbor bio vrlo aktivan. Prigodom 25. godišnjice društva g. 1909. vidimo na fotografiji pjevače i pjevačice okićene značkom društva: muzička lira s harfom i trobojnicom; najzaslužniji članovi imaju oko vrata medalju hrvatskoga pjevačkog saveza. Društvo je proslavilo 40. i 50. obljetnicu svoga rada tiskanim prigodnim programima, pozivnicama i svečanim nastupima. Izloženi programi pokazuju da je društvo bilo uvijek aktivno i žarište kulturne djelatnosti u gradu.

Iako se je zvalo »Pjevačko društvo Sv. Cecilije«, ono je bilo profano društvo, ali je uvijek povodom velikih crkvenih svečanosti nastupalo zbornim kompozicijama u duhu cecilijanskog pokreta.

U tijeku jednoga stoljeća društvo je prošlo kroz razne faze. Tako nije moglo djelovati za vrijeme prvoga svjetskog rata, a ni za drugoga. Nakon oslobođenja grada od okupatora obnavlja se pjevački zbor 1943. osnivanjem omladinskog pjevačkog zbora, a kasnije je taj zadatak prešao na kulturno-umjetničko društvo »Moreška«.

Danom 21. travnja obilježen je početak ove jubilarne proslave otkrivanjem spomen-ploče u općinskom atriju, novim generacijama na sjećanje i poticaj.

Andelko FAZINIC